

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 9-10 (травень) 2021

***

Я надумав малювати ліс,
що з дитинства марився мені,
Трави і дерева переніс –
хай собі цвітуть на полотні.

Вистачало віття і землі,
сонце через просіку йшло, –
і цвіло на лісовому тлі,
і лягало на людське чоло...

Сонце,
небо,
трави
і земля –
зайвого нічого не було.

Микола Сингаївський

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата
Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Яська філія відмітила Всесвітній день
книги і авторського права
- ❖ Гура Гуморулуй – Великодній Торг

- ❖ Буковинський Пасхальний ярмарок
народних митців
- ❖ Дорога людини до святості
- ❖ Правда і неправда
- ❖ Чесністю не торгують
- ❖ Сторінку письменника
- ❖ Куток гумориста

Симпозіум «Великодні вірування і традиції. Форми відродження» у Бродині

23 квітня у Бродинській восьмирічній школі відбувся симпозіум «Великодні вірування і традиції. Форми відродження». Захід, спрямований на популяризацію великодніх звичаїв і традицій, відбувся у цей період і завдяки тому, що Бродина є одним із найдавніших та найвідоміших буковинських центрів писанкарства.

З цієї нагоди школа прийняла високих гостей: професора Келіна Бирляну, письменника Касіана Балабашука, інспектора Іллію Савчука, вчителя Андрія Патраучана, які представили доповіді про особливості Великодніх свят, а також про міфи та архетипи в духовних традиціях, що збереглися до наших днів.

У межах симпозіуму відбулися виступи творчих колективів: ансамблю «Гура Ізворулуй» та Іларії Пушке з села Ватра Молдовіцей, юної виконавиці народних пісень Адріани Гасни, вокального колективу «Бродинські гуцули», що діє при Бродинській школі під керівництвом вчительки Віоріки Величко, а також інструментального гурту «Буковинські бруньки», що діє при Бродинській школі під керівництвом вчителя Флоріна Даскела.

Симпозіум «Великодні вірування і традиції. Форми відродження» був організований Бродинською восьмирічною школою у партнерстві з мерією села Бродина, Сучавської філією СУР та Бродинською організацією СУР.

Круглий стіл на тему: «Пісні і танці в долині річки Рускова»

27 квітня у приміщенні Марамороської філії СУР відбувся круглий стіл на тему «Пісні танці в долині річки Рускова». У заході взяли участь представники місцевої структури та члени організації СУР у селі Рускова.

Учасники порушили різні теми, зокрема: роль української пісні і танцю в українській культурі, важливість передачі цих культурних цінностей з

покоління в покоління, способи популяризації у минулому (на посиденьках та весіллях) та в наші дні (на культурних заходах, організованих переважно Союзом українців Румунії).

Також відбувся показ кількох тематичних відеороликів, записаних у минулі роки, присвячених українським традиціям та звичаям, скарбам українського етнокультурної спадщини у Мараморощині. Усі присутні наголосили на важливості продовження таких заходів, демонструючи свою турботу про збереження та передачу українських традицій, звичаїв, пісень і танців від покоління до покоління, аби з часом зміцнити культурну та духовну ідентичність українців у Румунії.

Юні українці посадили 5500 саджанців дуба у Вишній Рівні

20 квітня Комісія молоді та спорту Союзу українців Румунії провела акцію посадки лісу в районі села Вишня Рівня Марамурського повіту. Молоді українці посадили понад 5500 саджанців дуба.

Акція садіння лісу пройшла під координацією Сігету-Мармаційного лісового господарства. З огляду на особливу важливість навколишнього середовища та природи, такі ініціативи будуть проведені і в інших населених пунктах, в яких українці складають більшість населення.

На тлі вирубування та деградації лісів, а також забруднення річок, молодіжна організація СУР нещодавно розпочала масштабну кампанію зі збору сміття у руслах річок, які протікають через населені пункти компактного проживання українців та заліснення на місцевому рівні.

Вшанування пам'яті тих, хто пожертвував своїм життям на війні

Вшанування пам'яті наших попередників – це обов'язок, що є невід'ємною складовою нашої самобутності. З огляду на це, у суботу, 8 травня, в селі Верхня Рівня відбулася масштабна акція вшанування пам'яті солдатів, полеглих на полях битв Другої світової війни. Урочиста програма розпочалась покладанням вінків до місцевого пам'ятника та панахиди за загиблими.

Учасники висловили вдячність за мужність, відданість та самопожертву своїх попередників. У заходах взяли участь голова СУР і депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький, заступник сільського голови Верхньої Рівні Іван Рускован, місцеві радники СУР Лоредана Лушкан, Михайло Копощук, Гафія Челенюк, керівник молодіжної організації Чіпріан Лушкан, а також інші члени СУР.

9 травня у місцевості Поляни відбулася акція «Вшанування ветеранів війни та збереження традицій в українців». Після панахиди відбулася

церемонія покладання вінків та коротка музична програма за участі кількох художніх колективів: чоловічого ансамблю «Голоси лугів» з Полян на чолі Михайлом Мачокою, хору української православної церкви з села Бистрий під проводом Юстини Юрчі, художнього колективу «Молоді гуцули» з Вишавської долини (керівниця Марія Папарига) та гурту «Надія» з Кривого на чолі з Адріаною Рекало.

На заходах поряд з місцевими жителями були присутні голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький, голова Полянської організації СУР Степан Кіфа та представники і члени організацій СУР із сусідніх населених пунктів.

Яська філія СУР провела святковий захід із подвійним значенням

З нагоди Міжнародного дня пам'яток, а також Міжнародного дня книги, Яська філія СУР організувала нещодавно спеціальну подію, присвячену цим святам.

Захід, який тривав протягом трьох днів, зібрав представників місцевої влади та наукових кіл, представників інших меншин в Ясах та установ, з якими співпрацює яська філія, студентів тощо.

7 та 8 травня усі учасники були запрошені до філії, де була організована виставка фотографій із найгарнішими пам'ятниками українському національному поетові Тарасові Шевченку та відбувся показ документального фільму про найвидовищні історичні та архітектурні пам'ятки України та Румунії.

9 травня відбулася концертна програма, за участі гурту «Веселка» Яської філії СУР, а також учнів та їх наставників Національного коледжу

мистецтв ім. Октава Бенчіле. З цієї нагоди голова Яської філії СУР Віктор Григорчук зачитав коротку доповідь про важливість двох свят.

Міжнародний день пам'яток і визначних місць, спрямований на підвищення обізнаності громадськості з різноманітним культурною спадщиною, відзначається щороку 18 квітня, а Міжнародний день книги та авторських прав – 23 квітня.

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Упродовж часу Микола Мирослав Петрецький неодноразово порушував на різних рівнях проблему щодо способу збору побутових відходів та сміттєзвалищ на території історичної Мараморощини. Після закриття сміттєзвалища в Сігету Мармаціей за остаточним рішенням Клузького апеляційного суду майже місяць місто було завалене сміттям. Незважаючи на те, що пізніше було відновлене вивезення сміття, яке тимчасово везуть на екологічні звалища в Бігорському та Сату-Марському повітах, через збільшення тарифів, що стягуються за надані послуги, останнім часом оператори збору сміття у цьому районі почали збирати його з більшими інтервалами (2-4 тижні) і навіть повідомляють, що перестануть його збирати. Це призвело до загострення у 18 населених пунктах історичної Мараморощини ситуації з вивезення сміття, а перші наслідки видно неозброєним оком: сміття випадає з переповнених контейнерів або смітників, а загальна картина виглядає сумно. У зв'язку з цим депутат знову звернувся до міністра охорони навколишнього середовища, вод і лісів Барни Танцоша з проханням знайти рішення в ситуації, що склалася у населених пунктах історичної Мараморощини.

***

Терпіння багатьох ветеринарів уже досягло межі – вони незадоволені невиконанням компетентними органами положень Закону №236/2019 р., згідно з якими ветеринари щомісяця повинні отримувати від держави 10 000 лей на утримання та модернізацію своїх кабінетів, оплату персоналу тощо. Однак останні платежі були за жовтень, листопад та грудень 2020 року, а за 2021 рік платежів не було. Крім того, під час здійснення санітарно-ветеринарних кампаній вони не були забезпечені необхідними біологічними матеріалами, а відтак були змушені купувати їх за власні кошти. Опинившись в такій ситуації багато ветеринарів, особливо молодих, вирішили відмовитись від здійснення цієї професії, в результаті чого у 339 селах фермери залишилися без ветеринарної допомоги. З огляду на це Микола Мирослав Петрецький попросив міністра сільського господарства та розвитку сільських районів Некіту-Адріана Ороса якнайшвидше знайти шляхи вирішення проблем, з якими стикаються ветеринари.

***

На жаль, в останні роки ми спостерігаємо за тим як центральні органи влади, які займаються питаннями регулювання освіти національних меншин, уникають консультацій з представниками нацменшин чи експертами в цій галузі до того, як ці регулювання будуть задумані. Так само сталося й з методикою організації та проведення тесту з перевірки володіння рідною мовою для вступу до ліцеїв, які мають класи з викладанням мовами національних меншин. Хоча представник українців у Парламенті Румунії Микола Мирослав Петрецький вже неоднора-

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

зово порушував це питання і отримав запевнення, що цього року будуть створені консультативні групи з розробки вищезазначеної методики, ця проблема все ще залишається актуальною. Таким чином, ані цього року не проводились консультації щодо розробки згаданої методики.

І недавній Наказ, що регламентує саме методику організації та проведення тесту з перевірки володіння рідною мовою для вступу до ліцеїв, які мають класи з викладанням мовами національних меншин, не змінив цього стану речей, що існує з минулого року. А учні, які вивчали рідною мовою, починаючи з підготовчого класу і до восьмого класу, по 4 години на тиждень, включаючи тих, хто перемагав на олімпіаді з української мови та літератури, але які не вивчали всі предмети рідною мовою і хочуть поступити до ліцею, що має класи з викладанням мовою нацменшини, змушені проходити тестування. Таким чином, не робиться жодної різниці між учнем, який вивчав рідну мову в початковій та середній школі, та учнем, який не вивчав рідну мову.

Депутат зажадав пояснень у міністра освіти і досліджень Соріна Кимпйану, якого попросив надати й інформацію про осіб або групи, з якими проводились консультації щодо розробки вищезазначеної методики.

***

Дорожня інфраструктура є одним із розділів, у якому, на жаль, населені пункти Румунії особливо у сільській місцевості, незадовільні. Хоча держава, через Національну інвестиційну компанію, намагається вирішити цю проблему, ми є свідками численних комунікативних прогалин. Часто після подання проєктів трапляється так, що органи місцевої влади не знають стадії їх оцінки.

Одним з таких прикладів є село Рускова Марамурського повіту, де місцева влада подала на фінансування проєкт під назвою «Модернізація вулиць місцевого значення в селі Рускова Марамурського повіту», але, на жаль, не знає на якому етапі аналізу він знаходиться.

Тому, у спробі допомогти місцевій владі довести цю ініціативу до кінця, депутат Микола Мирослав Петрецький попросив міністра розвитку, громадських робіт та

управління Оттіло Чеке надати інформацію щодо зазначеного інфраструктурного проєкту, життєво важливого для розвитку села Рускова.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

У політичній заяві, з якою виступив у парламенті в середу, 14 квітня, Микола Мирослав Петрецький згадав про принцип безповоротності основних прав. Це дуже важливий принцип реалізації основних прав етнічних чи інших спільнот.

Вони можуть змінюватися лише в одному напрямку: націлено на майбутнє, шляхом постійної консолідації та роблячи їх більш помітними в дусі еволюції суспільства, соціального прогресу та науково-технічного розвитку. Вони не можуть зазнавати коливань або змін відповідно до кон'юнктурних політичних інтересів.

Народи Європи, створюючи все більш тісні союзи, вирішили будувати мирне майбутнє, засноване на спільних цінностях, керуючись саме принципом безповоротності. Після їх визнання, основні права не котируються на фондових біржах, не мають ціни і не можуть бути звужені законодавчими ініціативами. Вони мають безповоротний характер!

Відхилення від тенденції до послідовного дотримання основних прав еквівалентно відхиленню від історії. Є лише одна альтернатива – кроки назад до тоталітаризму!

***

З нагоди Дня Землі, міжнародного свята, покликаного нагадати нам про важливість захисту навколишнього середовища, Микола Мирослав Петрецький закликав з парламентської трибуни до активізації національних зусиль для боротьби зі зміною клімату, що все більше впливає на наше повсякденне життя.

Депутат підкреслив, що такі наслідки, як підвищення глобальної температури повітря та збільшення концентрації вуглекислого газу в атмосфері, а також часті прояви деяких екстремальних метеокліматичних явищ, впливають на всіх громадян Румунії.

В останні роки Румунія потерпала від сильної посухи, яка за відсутності добре розвиненої зрошувальної системи мала значні негативні наслідки на румунське сільське господарство, завдавши величезних фінансових збитків фермерам, що врешті-решт відчули й споживачі у цінах на продукти першої необхідності.

Ще одним тривожним явищем, яке спостерігається на території нашої країни, є опустелювання. Це явище мало-помалу охоплює південь Румунії, де замість сільськогосподарських культур, до яких ми звикли, тепер можна побачити лише пісок.

Зсуви ґрунту та сильні повені, спричинені незаконними вирубками лісів та екстремальними погодними явищами, є додатковим свідченням того, що ці кліматичні зміни, головним чином через відсутність інтересу до навколишнього середовища, завдають

ОГЛЯДАЧ

(Закінчення на 4 стор.)

значної шкоди та можуть мати серйозні наслідки для нашого життя.

Отже, без реалізації чіткої стратегії, в тому числі на місцевому рівні, з ефективними діями, у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективах, ми повністю відчуємо зростаючі наслідки цих кліматичних змін, такі явища будуть посилюватися або, що ще гірше, виникнуть нові, — зазначив Микола Мирослав Петрецький.

***

У політичній заяві, виголошеній у середу, 5 травня, з трибуни Палати депутатів, Микола Мирослав Петрецький нагадав, що кожного року, 29 квітня, Румунія святкує День ветеранів війни. Це дійсно особливий день, коли, на знак вдячності за відстоювання незалежності, суверенітету, територіальної цілісності та інтересів Румунії, ми віддаємо данину пам'яті тим, хто захищав Батьківщину.

Для української громади в Румунії цей день справді особливий, тому що багато наших братів, батьків, дідів та прадідів боролись за Румунію і віддали життя захищаючи свою країну. Наш обов'язок перед цими героями ніколи не може бути вичерпаним, ми завжди із вдячністю та повагою будемо згадувати про те, що вони зробили, — зазначив представник українців у Парламенті Румунії.

З цієї нагоди він нагадав, що кожного року, окрім участі у заходах, організованих центральними та місцевими органами державної влади до 29 квітня, Союз українців Румунії святкує День ветеранів війни проводячи низку культурних подій у всіх повітах, де компактно проживають етнічні українці,

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

події, спрямовані на вшанування пам'яті всіх, хто захищав незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої країни та на знак подяки за їх саможертвність.

Я вважаю, що кожен із нас, окрім згадок про ветеранів у своїх промовах та виступах, має докласти всіх зусиль, щоб залишитися поряд з ними і передати прийдешнім поколінням обов'язок шанувати та завжди зберігати пам'ять про тих, хто віддав своє життя за нашу країну. Завдяки їм ми живемо у вільній країні, маємо можливість виховувати своїх дітей у дусі європейських демократичних цінностей та вирішувати власну долю, — заявив парламентарій.

***

У політичній заяві, озвученій у середу, 12 травня, на пленарному засіданні Палати депутатів, представник української меншини в Парламенті Румунії наголосив на важливості просування та захисту основних європейських цінностей, таких як: людська гідність, свобода, демократія, рівність, верховенство права та дотримання прав людини.

Він підкреслив, що через 71 рік від знаменитої промови французького міністра закордонних справ Роберта Шумана ми відчуваємо переваги, які приносить Європейський Союз у всіх формах. «Незалежно від того, чи йдеться про економіку, забезпечення миру

на старому континенті чи сприяння співпраці між державами, Європейському Союзу вдалося створити клімат, сприятливий для розвитку держав-членів, водночас будучи опорою демократії в регіоні», зазначив представник українців у Парламенті Румунії.

Він нагадав, що за допомогою механізмів, розроблених європейськими лідерами, крім матеріальної вигоди, вдалося створити почуття ідентичності та європейської належності, що також впливає з гасла ЄС «Єдність у різноманітті». «Таким чином, поважаючи різноманітність кожної нації, кожної групи, будь то етнічної, релігійної чи соціальної, нам вдалося створити європейський дух, яким ми пишаємось, незалежно від групи, до якої ми належимо», — додав депутат.

Цей європейський дух був особливо відчутний під час кризи в галузі охорони здоров'я, з якою ми все ще стикаємось, під час якої солідарність та співпраця між державами були і залишатимуться ключовими словами, які описують те, як держави-члени діяли в умовах, спричинених пандемією COVID-19. Також під знаком співпраці та солідарності докладаються зусилля економічного відновлення та виходу з цієї кризи як за допомогою рішучих реформ та доступу до вакцини, так і за рахунок фінансування, виділеного на інвестиції й розвиток, — підкреслив він.

«Я твердо переконаний, що ми повинні продовжувати розвивати такий дух солідарності, толерантності та єдності, дуже потрібний для нашого майбутнього, розуміючи, що лише таким чином зможемо мати гармонійний розвиток на благо громадян», — заявив Микола Мирослав Петрецький.

Воскресіння

«Чи не 10 очистилось, а дев'ять же де?» (Лк. 17:17). Причта про оздоровлення 10 прокажених говорить найкраще про наближення до Бога нинішніх вірників, усе так як і присутність у церкві на Великдень і під час цілого року. (від самого початку підкреслюю, що не буду говорити про тих, які примушені робити в неділях або святах, але про тих, які **добровільно** вибирають облишати свою віру, щоб мої слова не були **перекручені**).

При кінці святої літургії молимося і про тих, які **«люблять красу дому Твого»**. Тут говориться не про зовнішню красу, не про архітектуру або розпис церкви, а про те що ми відчуваємо в спільній молитві. Ті люди, які ходять до церкви тільки на Великдень (аж їм ся не любить священник або співи, тоді є інші православні церкви, яких можуть вибирати) ще не про-розуміли сенс віри, але також думаю, що не стараються робити цього. Дім Божий це місце, в якому ми не тільки молимося разом, лікуючи наші душі вперше від самолюбства, але і місце, в якому дістаємо Боже благословіння, місце в якому починає освячення нашого життя: «Тепер не будьте твердошиї, як ваші батьки. Покоріться Господеві і увійдіть до **святини**» (храм не є тільки святий, але й **освячує**) Його, якого Він освятив навіки, і служіть Господеві Богові вашому» (2 Параліпоменон 30,8).

Так як той самий прокажений вертається подякувати Спасителю за оздоровлення, так і маленька частина людей, присутніх на Воскресінні, вертається назад до церкви кожної неділі і кожного свята дякувати Богові за дар вічного життя, а головню усиновлення, яких ми дістали через жертву і воскресіння Ісуса Христа. І ми стараємося доказати цю подяку не тільки фізичною присутністю в храмі, але головню через старання сповнювати Божий закон: «ніхто більшої любові не має над ту, як хто душу свою поклав би за друзів своїх. Ви, друзі Мої, якщо чинете все, що Я вам заповідую» (Ін. 15, 13-14).

Воскресіння Христове вершина наших сподівань та надій, сповненням Господніх обіцянок і початок оновленого життя в Господі Ісусі.

Воскресіння Христове основа, на якій поставлена Його Церква, що

кличе всіх до спасіння і проповідує вічне життя після смерті. «Та нині Христос воскрес із мертвих, — первісток серед покійних». (І Кор.15:16)

Якраз цю основу вороги Христа та Його Церкви старалися розхитати і розбити протягом історії, бо добре знали, що без Воскресіння Божественний Христос вже не божественний і тим зведений до смертного пророка, учителя, зцілителя. Св. Павло пише до Коринтян: «Коли ж бо Христос не воскрес, то проповідь наша даремна, даремна також віра ваша.» (І Кор. 15:14)

Тому що Христос воскрес із мертвих, вірні мають натхнення і духовну силу змагатися з ворогами Бога — з вовками серед овець, які сіють неспокій серед Церкви, які нападають на вчення Христове, ніби воно недоречно перед досягненнями модерної науки, технології, філософії або перед викликами сучасних суспільних питань і відносної моралі.

Тому що Христос воскрес із мертвих, ми визнаємо Його авторитет і покоряємося правдам, котрі Він передав нам через Святих Апостолів.

Після розп'яття на Голгофі учні Господні перебували у великому смутку і в безнадійності. Тоді Воскреслий Христос з'явився серед них, подаючи їм нову надію й перемогу. Він і сьогодні приходить до нас, даруючи нам воскресіння і нове життя понад нашими уявами.

Вітаємо «Цей урочистий і святий день, єдиний, днів Цар і Господь, свято із свят, і торжество із торжеств, і в цей день хвалімо Христа по віки!» (Великодня Утрень, Ірмос 8). Цей день є новим початком у наших відношеннях з Богом, з нашою родиною, з нашою церквою і суспільством.

Цими днями бачимо, що по телебаченю Великдень представлений тільки як свята народна кулінарна традиція. Тільки про їжу говорять ті, які думають, що переїдаючися, можуть наповнити душевну порожнечу, так само як і ті п'яниці, які думають, що можуть розв'язати п'янством проблеми їхнього життя.

Це є модерна нерозумність: перекручувати значення християнських свят, святкувати їх, не будучи вірними, думаючи що Великдень є тільки їсти та пити.

Щасливі, благословенні і Богом просвічені ті вірники, які розуміють, що Великдень є початком нашої віри, нашого оновленого життя, протверезіння.

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Дорога людини до святості

Ціль земного життя Ісуса Христа, починаючи з Рождеством від Діви Марії, спільного життя з людьми, до страстей, смерті, Воскресіння, Вознесіння на Небо та Зіслання Святого Духа, є спокутувати гріхи людського роду та спасти його. Нераз Бог спонукує нас стати святими: «...ви маєте ставати святими й бути святими, бо я святий...» (Левіт 11,44) або: «Тож будьте досконалі, як Отець ваш небесний досконалий» (Матей 5,48). Про святість та про святих людей ми маємо різні погляди. Деякі люди вважають святою людину, яка творить чудеса. На думку інших, святою людиною є пустельник, який залишає світське життя та живе у пустелі у молитві з Богом. Ще інші думають, що свята людина є та, яка не має жодного гріха. І так, кожен з нас має свою думку про святих людей. І дійсно, творили чудеса чимало святих, які за віру свою удостоїлись великої сили від Бога. Але знаємо, що в історії християнської віри жили багато святих, які не творили жодного чуда, як наприклад, Матінка Божа. Євангелісти не свідчать, що Вона творила якесь чудо, крім того, що через неї

народився Син Божий. Святий Йоан Хреститель також не творив чудеса, але про нього Ісус сказав: «Між народженими від жінок не було більшого за Йоана Хрестителя» (Матей 11,11). Треба пригадати і про тих святих, які мали важкі гріхи перед тим, як знайшли Бога, як, наприклад, Саул із Тарс (Св Апостол Павел), Марія Єгиптянка або Блаженніший Августин. Із життя святих ми можемо зрозуміти, що не всі святі були чудотворцями, не всі вони жили у пустелях та не всі були безгрішними. Але що ми повинні робити, щоб наблизитися до святості? Як можемо досягти святості у нинішні дні? Відповіді на ці запитання знайдемо в євангелії від Матея 10,32-38. Читаючи цей текст, дізнаємося про дві головні умови, які маємо виконувати, щоб мати надію досягти святості: **1. Визнавати Ісуса перед людьми і не відмовлятися від Нього в жодній ситуації нашого життя.** Визнавати Бога означає виконувати Його заповіді, бути сміливими у всяких обставинах, свідчити про Ісуса як словом, так й ділом. **2. Взяти на себе хрест свій та йти слідом за Ним.** А це означає при-

ймати свою долю у цьому житті без ніяких відказів та висловлювати всю подяку Отцю Небесному, який дбає та керує всім світом. Той, хто може виконувати ці умови, той досягне святості та буде зачислений з усіма святими, що від віку були вгодні Богові.

Отець Іван ЮРЧА

Хоча є багато різниць між православними й іншими християнами, одна головна наука, яка нас відрізняє від інших, є розуміння Воскресіння Господнього. Аж для інших християн жертва Ісуса на хресті була та, що Бог просив, і тільки через таку жертву Він був ублажений. Для нас розп'яття і воскресіння є не тільки дорогою до спасіння, але і спосіб через який Христос наближає людей і цілу природу до Себе (видіння Ап. Петра – «Що Я очистив, не числи нечистим»).

Тому тільки у нашій вірі находимо так багато богослужінь, якими ми просимо освячення: або води, або хліба, або пшениці, овочів, навіть і хат, у яких живемо.

Все наше життя освячується через воскреслого Христа. Він не став чоловіком, щоб після того відійти зовсім від нас, залишити людство, щоби ми не жили далі в упалій природі, але у пересвяченій Богом природі – тому освячуємо все те, що для нас найголовніше. Це є дійсна екологія.

Тому святкуємо якраз у світлому тижні празник освячення природи – через заступництво

Джерело сцілення

тієї, яка вчинила нам можливе спасіння. Тому всі співи Воскресіння пов'язують момент воскресіння – момент нашого спасіння, до шанування Богородиці. Христос є наша Пасха, яка від Діви народилася, непорочна жертва від діви народжена: «Як мужеський пол, дівственну утробу відкривши, явився Христос і, як чоловік агнцем назвався, і непорочним, бо не знав скверні. Він – наша Пасха й, як Бог Істинний, звершеним називається» (Пісня 4 Утрєня).

Воскресіння Христове помагає нам зрозуміти як могла Богородиця залишитися Дівою і після народження: «Цілими зберігши печаті, воскрес еси із гробу, Христе, що ключів Діви не порушив еси народженням Своїм, і відкрив нам райські двері» (Пісня 6 Утрєня).

Навіть наші співи уявляють ще одне благовіщення, в якому Богородиця дістає вістку Вос-

кресіння: «Ангел звістив Благодатній: «Чистая Діво, радуйся!, і ще раз кажу «Радуйся» (повторює Радуйся, тому що більша радість воскресіння, ніж радість втілення, бо воскресіння є перемогою над смертю). Твій Син воскрес на третій день із гробу і мертвих воздвигнув; люди, веселіться».

Через велику значність Богородиці в історії спасіння, свято її, Джерело Зцілення, стає і після празнування Воскресіння, в якому святкуємо особи, які мали велику роль в головному празнику, а до Воскресіння дійшлося тільки через Благовіщення. Святкуємо Воскресіння Христове, спасіння наше і освячення природи, і через смиренність і віру Діви Марії, тому взагалі служба освячення води має коротенький канон, присвячений її заступництву:

«Свята божественна оселе Всевишнього, радуйся, бо через тебе, Богородице, дано радість тим, що звивають: Благословенна ти між жонами, Принепорочна Владичице!».

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Правда і неправда

Ап. Павло проповідував короткий час і в місті Філіпі (нинішня Греція). Тут йому допомагали ученики Сила і Лука (Дії Святих Апостолів, 16-ий розділ). Одного дня, коли вони йшли на молитву, їх перестала одна служниця, що мала віщунського духа. «Вона йшла слідом за нами, і кричала, говорячи: «Оці люди – це раби Всевишнього Бога, що вам проповідують дорогу спасіння». І багато днів вона це робила. Павло, розгнівавшись, обернувся і сказав: «Наказую тобі, в ім'я Ісуса Христа, вийди з неї». І дух вийшов відразу» (16, 17-18). Головне тут запам'ятати, що ця служниця мала злого духа, віщунського духа, але вона могла казати, що Ап. Павло і його ученики були Божі люди. Перед тим як побачити, чому вона кричала за ними і головню чому це нагнівало ап. Павла, хоча вона казала правду, придивімся до однієї приблизної події, яка сталися із Ісусом Христом, про яку писали Єв. Марко в 1-му розділі, і Єв. Лука в 4-му розділі своїх Євангелій.

Єв. Марко пише, що одне із перших чудес Ісуса було оздоровлення чоловіка, який мав духа нечистого. Він кричав до Ісуса в синагозі, в якій Він проповідував: «Я знаю Тебе, хто Ти – Божий Святий». Ісус же йому сказав: «замовчи, і вийди з нього!» І затряс дух нечистий того, і скрикнувши голосом гучним, вийшов із нього» (Мк. 1, 24-26).

Бачимо, що як сталося із Ап. Павлом, так само сталося і з Ісусом; до них прийшли служниця і чоловік, які мали нечистого духа, кажучи про Павла, що він людина Божа, а про Ісуса, що Він Святий Божий. Досі бачимо, що через цих людей дух нечистий говорив правду. Не казав нічого лихого, нічого неправдивого. Але тоді, чому і Павло й Ісус Христос нагнівалися на них? Чому їх не задовольняло те, що вони казали? –Тому що те, що було сказано, хоча була правда, не було від Божої волі. Пригадаймо тільки як нам каже і Ап. Іван, що не все пророкується Божою волею: «не кожному духові вірте, але випробуйте духів чи від Бога вони, бо неправдивих пророків багато з'явилось у світ» (1 Іван 4,1).

Це не задовольняло Павла і Ісуса Христа. Бо як і служниця, так і чоловік, який мав нечистого духа, мали вони щось у думці кажучи ці правдиві слова, яких вони кричали. Знаючи хто є Ісус і Ап. Павло, і бажаючи їх слухати і жити за їхню проповіддю, цій жінці і цьому чоловікові не треба було кричати, що вони знали. Але вони не були щирі. Через них диавол хотів обманути й інших.

Правді не треба підтримки із іншої сторони. Правдивий проповіді Спасителя і Павла не потрібно було підтримки інших людей, тому що правду видно з її плодів. Але диавол не може обманути людей тільки неправдою; Та він нам представляє правду, як робив і через ту служницю яка переставала і переслідувала Ап. Павла, щоб ми, видячи правду, думали, що у ньому є

тільки правда. Один сучасний письменник казав, що брехня, щоб їй вірувати, не треба щоб віддалилася много від правди. Так робить і спокуситель, на жаль, навіть і в нинішньому світі. Ще є багато людей, котрі вірують, що якась циганка або якась бабка може казати, що станеться з ними, може їм розв'язати різні проблеми, тому що вони мають коло себе багато ікон і призивають ім'я Ісуса Христа. Але правду видно з її плодів. Так як та служниця, яка ходила за Павлом, заробляла грошей через її віщунський дух, так віщують і нині не тому, що бажають якимось допомогти ближнім, але тому що «допомагають» самих себе.

Маючи ці біблійні приклади, звернім увагу на них кожного разу, коли зустрічаємось із такими прикладами у нашому житті: коли нам хтось хоче читати майбутнє, але не може нічого казати про минуле, коли нам пророкується день або тиждень через гороскоп, але нічого із того, що було пророковано, нам не сталося, коли хтось каже, що може зав'язати або розв'язувати вінчання, але не може сам собі допомогти у житті і т.д. Ці випадки нічого доброго не можуть принести, не можуть учинити краще наше життя, але можуть нас віддалити від Бога, можуть затемнити наш духовний вид, і кожного разу, коли наворачтаємось до Господа після падіння, наша дорога стає труднішою.

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Була зима 1963 року. Вертаюся з школи, з міста Серету до Негостини. Іду сама, мої колеги пішли раніше. Я запізналася і несу 10-літровий бідон з нафтою (керосин). У той час на селі ще не було електрики і ми освітлювали хату настільною лампою з керосином. Так само були керосинові лампи (керосинки), на яких готували їжу. Надворі мороз з вітром. Здається, що холод пронизує аж до кісток. Іду старою дорогою «коло каплиці». Дорога майже пуста, бо хто хоче виходити із дому в таку пору. Попереду мене нікого, а позаду, десь геть коло підніжжя горба, іде одна жінка. Мої руки зайняті: в одній портфель з підручниками, а у другій бідон з керосином. Пристаю відпочити. Знімаю з рук рукавиці, кладу в кишеню пальта, звідки вибираю носову хусточку. Потім кладу хустоку в кишеню, беру вантаж і рушаю, але ступаю 10-15 кроків і мої руки залякли. Виймаю рукавиці, а то лише одна. Обертаюсь і бачу, що лежить друга на снігу там, де я відпочивала. Повертаюсь і бачу, як до неї наближається жінка, я її пізнаю. Вона працювала вихователькою у дитсадку в місті Сереті, а жила недалеко. Жінка підняла рукавичку і поклала собі у сумку. Коли ми наблизились, я попросила, щоб вона мені її вернула. А вона мені:

– Яку рукавицю?
– Ту, що ви підняли і поклали у сумку.
– Неправда, ніяку рукавицю я не піднімала!
– Відкрийте сумку!
– А ти хто, щоб я тобі сумку відкривала? Міліціонер? Ти мене робиш злодійкою? Пази дорогу, а то зараз дам тобі чимось по голові! І зайшла у хвіртку на своє подвір'я.

Що можна на таке сказати? Що за користь мала вона із однієї рукавиці? Хоч то була шкіряна, нова. Ось тобі освічена людина, якій довірили виховувати дітей. Якби була якась біднячка, то би не так дивно, але пані вихователька, інтелектуал..!

На нашій вулиці, недалеко від нас, жила сім'я Григорашів: Василь, його дружина Катріна та їхній син Євген – відомий в окрузі футболіст, за що його прозвали Спартак. Вуйну Катріну я пам'ятаю уже в похилому віці. На селі майже кожний має прізвисько. Мала і вуйна Катріна – «фуджіха», або ще казали Катріна Дзьонишина. Жили вони скромно, тихо, мирно. Катріна була щира дружина, любляча мати. Вона просто обожнювала свого єдиного сина, який народився досить пізно, коли їй було за 40 років. А ще вона була добра сусідка, а добрий сусід ліпший рідні. Часто вона приходила до нас. Мама її дуже любила і поважала, бо ця скромна, проста, богобоязна жінка викликала довір'я. Не раз мама плакала і скаржилась їй на свою долю, свої негаразди, а вона уважно слухала і завжди знала сказати заспокійливе слово. Це було давно, але у моєї пам'яті збереглися її слова.

– Ти, небого, не плач і не гризиси, ніщо не є вічним. Буде і твоєї біди кінець. Ти дякуй Богу, що живеш і здорова. Николаєві біда, бо він пішов гнити. Людина все переносить, навіть і те, що їй здається неможливим. Чоловік твердіший за залізо. І ти перебудуєш цю біду. А ще мала вона у говірці такий вислів «мунтинигрі». Якби вуйна Катріна жила у цей час, то сказала б: «а цей вірус, ця пандемія наййдуть геть у «мунтинигрі». Як хтось десь забарився, то вона казала: «а що, був у «мунтинеграх», що стільки сидів?». Жили вони тихо, мирно. Але ніхто із нас не знає, що принесе йому завтрашній день. Одного дня вуйка Василя паралізувало. Хвороба прикувала його до ліжка. А був він чоловік кремезний. Тяжко було вуйні Катріні його обходити. Пам'ятаю, як одного разу вона прийшла до нас, ми обідали і мама запросила її до столу.

– Ти знаєш, небого, відколи мій Василь паралізований, то я ще не їла теплої їди. Він їсть повільно, не хоче їжу брати в рот, я мушу його просити, як малу дитину, а їжа застигне і відійде апетит.

Чесністю не торгують

– А ви попоїжте перші, а потім годуйте його.
– Нехай Бог боронить, що за совість мала би я, якби їла, а він дивився б на мене? Це не людські. Він же сам не може нічого взяти (три роки пролежав вуйко Василь нерухомо). Вуйна Катріна пережила його приблизно на 40 днів і відійшла й вона у вічність. Світла їм пам'ять!

А тепер розкажу про ось такий випадок. Одного вівтірка йшла вуйна Катріна на торг до міста Серету. Коли спускалася з горба «коло каплиці», знайшла на дорозі сумку. Жінка її підняла, відкрила і, за її словами, застигла. У сумці було багато грошей. Перш за все вона подумала про власника. «Нещасний, коли побачить, що сумки нема, може збожеволіти». У ті часи до Серету із Сучави та Радівців автобуси їхали зрідка. У торговий день дорога була повна люду. Із сусідніх сіл – Шербівців, Калафиндешт, Ботошенців, Балківців, Гропен, Негостини ішли до Серету пішки або їхали фірами. Катріна взяла сумку в руки і несе. Аж зирк, а до горба біжить, ледве дихаючи, аж голубий на лиці, наш негостинський продавець Ганик. У вівторок він навантажив віз порожніми скриньками, поклав гроші у сумку і поїхав до Серету, де мав їх передати. Сумку із грішми не поклав у віз, а на сідавку коло себе. Горб коло каплиці прикрив, він був уважний на коня, на скриньки, зовсім забувши за сумку з грішми. Дорога шутрована, віз на дерев'яних колесах трясся-трясся і сумка впала. Коли зійшов з горба і усвідомив, що сталося, з переляку кинувся її шукати, хоч, як сам потім признався, не мав ніякої надії, що знайде. У торговий день були малі шанси на це. Та і хто дурний вернути знайдені гроші? Як одну нікчемну рукавичку пані вихователька відмовилася мені повернути! Коли побачив, що вуйна Катріна несе сумку, то, як вона розповідала, він немов остовпів. Кілька хвилин стояв нерухомо із відкритим ротом і не міг вимовити ні слова. Радий, Ганик хотів їй за це відплатити, дати грошей, але жінка категорично відмовилась.

– Подякуй Богу!– сказала.

І ще одне. Одного року (по війні, 1945-1946) вуйна Катріна купила корову на торговиці, у Сереті чи у Радівцях. За якийсь час, коли хлопце гнав корову із поля додому, на дорозі зустрів жінку, яка, як побачила корову, заговорила до неї, а корова зарикала (пізнала свою газдиню). Жінка прийшла да Катріни, зайшла у стайню, обняла корову, почала плакати. Коли побачила, що жінка плаче, а корова її пізнає, вуйна Катріна відв'язала її від жолоба і віддала жінці. Посходилися сусіди, радили Катріні не давати корову із стайні. А може, жінка бреше, як кажуть в народі – «пробує у кума розума»?

– Ви купили корову там, де купують і продають всі. У чім ваша вина? Нехай вона йде до

шандарів, нехай ті відшукають, хто продав вам крадену корову і взяв від вас гроші. Найвернуть вам гроші, а тоді нехай заберуть корову.

Але вуйна Катріна, богобоязлива жінка, не хотіла і чути про щось таке.

– Не треба мені цієї корови. Не хочу я споживати того проплаканого молока. Нехай бог нас розсудить!

Ось така то була наша сусідка, вуйна Катріна. Світла їй пам'ять!

Не можу закінчити розповідь про нашу сусідку, не згадавши про її нащадків і цим підтвердити правоту народної мудрості: «яблуко не падає далеко від яблуні», «який міх, така і латка», «яка доня, така і мамка», «який батько, такий і син». Премудрий Соломон казав: «Корона для старших – онуки, а пишнота дітей – їхні батьки». Шкода, що вуйна Катріна не дожила бачити своїх онуків. Її син Євген-Спартак за фахом був медасистент. Працював спочатку в лікарні у Радівцях, а потім у Сереті. Захворів, вийшов на пенсію і відійшов у вічність тому 32 роки, на 48 році життя. Хоч не прожив багато, він залишив по собі добру згадку як серед односельчан, так і серед колег на місці роботи та бувших пацієнтів, які його споминають «незлим, добрим словом». Був він, як і його родичі, чесна, скромна, працелюбна людина. Дуже любив свою професію, до якої відносився з великою відповідальністю, за що його любили і поважали. Був добрий господар, дуже любив сад і цю любов передав синові. Жив він у рідному селі Негостині. А як то на селі стаються різні, так би сказати, нещасні випадки, у будь-якій годині дня або ночі і потрібна медична допомога, то всі зверталися до Євгена. А він, як не був на роботі, то не відмовляв нікому. І що головне, ні від кого за ці послуги не брав грошей. Євген був одружений із вчителькою Клавдією, яка більше як 35 років попрацювала на шкільній ниві, виховала багато поколінь молодих негостинців і заслужила повагу односельчан. Тепер на заслуженій пенсії. У них двоє дітей: дочка Мірела та син Вірджіл. Обоє мають вищу освіту. Син інженер, працює на серетській митниці, а дочка викладач географії у серетському ліцеї. Обоє вони, як і їх батьки, скромні, доброзичливі, працелюбні здобули повагу тих, з кими спілкуються. А внуки Євгена обрали дідову професію. Синова дочка – лікар анестезист, а син кінетотерапевт. А дочка Мірела студентка другого курсу на медичному факультеті.

* * *

Кажуть, що на цьому світі все має свою ціну. Відколи появились гроші, вони керують людством. За гроші можна купити все, що завгодно, що тільки душа забажає. Вони спокушують людину, породжують в ній жадливість, ненависть, вбивають людяність. Недарма ще у стародавньому світі македонський цар Филип казав, що «ні одна кріпость не може протистояти осліві із бесагами повними грошей(золота)». І все ж таки є люди, яким вони не затьмарюють совісті, тому що ці люди володіють такими неоціненими рисами як чесність і людяність, якими не торгують. Такі властивості людина не здобуває тільки у шкільних закладах. Бувають особи освічені, з дипломами, які у подібних моментах ведуть себе як вихователька (або ще гірше) із даного матеріалу. Ні, такі високі якості людської гідності дитина набуває у «школі на маминих колінах». Ця школа відіграє велику роль у формуванні майбутньої людини, помагає їй зробити перші кроки на дорозі життя. Вони вкарбовуються в душу дитини і залишаються там до кінця її існування на землі.

Проф. пенсіонер Марія Н. ФРАСЕНЮК

Яська філія відмітила Всесвітній день книги і авторського права

*Хто полюбить книгу, той далеко піде
у своєму розвитку.* (Т.Г. Шевченко)

Нині Всесвітній день книги й авторського права святкують у 190 країнах світу. В 1995 році Генеральна конференція ЮНЕСКО в Парижі обрала цю дату з огляду на її символічність для світової літератури. Причиною вибору саме цієї дати послужило те, що багато відомих письменників народились або померли 23 квітня. Адже 23 квітня померли Сервантес, Шекспір, Інко Гарсіласо і Вега, Михайло Коцюбинський. Цього дня народилися Моріс Дрюон, Володимир Набоков, Андрій Курков, Григорій Тютюнник. Символічно день 23 квітня також був обраний завдяки традиції святкування Дня книги у Каталонії, де в День Святого Георга дарували троянду за кожну куплену книжку. Цього дня також прийнято було дарувати книгу близьким людям. Цього дня проводяться зустрічі з авторами, читання уривків із улюблених книг, різноманітні конкурси, акції на захист книги, фестивалі читання, розпродаж книг тощо. Деякі країни з нагоди цієї дати видають одне з найпопулярніших видань і роздають його безкоштовно.

23 квітня світова громадськість святкувала Всесвітній день книги і авторського права. Не оминула своєю увагою це свято і Яська філія та підготувала низку заходів як у приміщенні філії, так і в залі, де відбулася головна частина заходу. В період 7-9 травня в приміщенні філії і, відповідно, в ресторані «Молдова» відбулися заходи, присвячені Міжнародному дню пам'яток та історичних місць, а також Всесвітньому дню книги та авторських прав.

На ці заходи були запрошені та відреагували на запрошення представники місцевих органів, факультету славістики університету «Александру Іоан Куза», Національного коледжу мистецтв «Октав Банчіле», з яким ми уклали угоди про співпрацю, представники інших меншин м. Яси, студенти та викладачі, члени нашої філії та представники інших установ, з якими ми співпрацюємо.

7 та 8 травня у приміщенні філії відбувалися заходи, що складалися з презентації книжкової та плакатної виставки, присвяченої українським письменникам Румунії, фотовиставки з найкрасивішими пам'ятниками, присвяченими українському поетові Тарасу Шевченку, та слайд – презентація, присвячена Дню пам'яток та історичних місць в Україні та Румунії.

Дев'ятого травня у ресторані «Молдова» відбу-

лася офіційна частина заходу, під час якої голова Яської філії представив документальний матеріал про значення двох святкованих подій, за тим слідувала коротка художня програма за участю гуртка «Веселка» нашої філії та виступи солістів, викладачів та учнів Національного коледжу мистецтв «Октав Банчіле».

Для досягнення привабливого характеру з боку гостей на цьому заході організатори підготували для учасників сюрпризи, що полягали у їх участі в інтерактивному конкурсі знань відносно цих двох пам'ятних дат, і в цьому сенсі учасникам було запропоновано відповісти на 15 запитань, пов'яза-

них із книгами, та впізнати історичні пам'ятки Румунії, які внесені до списку пам'яток під захистом ЮНЕСКО. Наприкінці заходу, за традицією, від імені Союзу Українців Румунії учасники отримали в подарунок на свій вибір одну з книг, видану Союзом українців Румунії.

Незважаючи на стрімкий розвиток інформаційних технологій, різнобічність інформації, Інтернет не може в повній мірі замінити мудрість друкованого слова. Адже книга – це безцінний скарб знань, джерело, яке поєднує минуле і майбутнє, духовні і моральні цінності народу, звичаї і традиції багатьох поколінь.

На жаль, сучасна молодь віддає перевагу Інтернет-ресурсам, але, як говорять науковці, істинні знання можна почерпнути лише з книги.

Тож читаймо книги, і не тільки 23 квітня, а щодня. Адже за допомогою книг ми піднімаємося над своїми суб'єктивними судженнями, починаємо глибше розуміти світ і людей, отримуємо можливість «поспілкуватися» з кращими представниками людства і розширити горизонти свого пізнання!

Щиро вітаємо всіх шанувальників книги із Всесвітнім днем книги і авторського права!

Бажаємо нових відкриттів, реалізації творчих задумів та натхнення! Нехай придбана у цей день нова книжка стане її власнику справжнім другом і порадником на довгі літа.

Примітка:

Як зазначав німецький письменник Герман Гессе: «Із численних світів, не отриманих людиною в дар від природи, а створених нею самостійно із власного духу, світ книг найбільший».

Без слова, без писемності і без книг немає історії, немає поняття людства». А Нестор Літописець у «Повісті минулих літ» писав: «Велика-бо користь буває чоловікові від науки книжної, бо книги вказують нам і навчають нас [...]. Книги подібні рікам, що тамують спрагу цілого світу – це джерела мудрості. Книги – бездонна глибина, ми ними в печалі втішаємось».

Віктор ГРИГОРЧУК
голова Яської філії СУРУ

Фото автора

Буковинський Пасхальний ярмарок народних митців

*Буковина була споконвіку,
Бо споконвіку біля Карпат
Ліси букові стелилися тут
Між річками Сучавою, Серетом,
Черемошем і Прутом...
Буковина є, бо живуть тут
У шані, повазі, в любові
Українці, румуни та інші народи,
Краяни всі гонорові.
Буковина буде, бо шанують вони
Обряди, звичаї, віру, пісні
Свого сусіда, як і свої;
А в цьому пізнали Правду життя
І вічність сього буття!*

(Буковина була, є і буде... - Є.Ф.)

Хто не полюбив Буковину, той ще не впізнав її – часто і з неприхованою гордістю говорить буковинець. А чим вона, твоя Буковина, така особлива? – приблизно завжди запитує незнайомець...

Ось запитання, яке завжди спонукує буковинця до пошуків слушної відповіді. Якщо улюбленець історії – незрадливої учительки життя, яку зраджують тільки невіглази – почну із того, що вона, історія, не зазначає жодного геноциду (масового страчання невинного люду) на Буковині, всупереч тому, що за її збереження та свободу буковинці, у плині часу, вели незчислені бої. А славні воєводи, з поміж котрих височіє незрівняна постать Штефана Великого і Святого, будували монастирі чи церкви, яко знаком подяки Всевишньому за божественні дари природи краю та умілість і силу захищати їх. Символічними та відомі світу всьому залишилися і понині два кольори, якими розмальовували народні майстри біблійні сцени на стінах, внутрі і зовні, святих споруд – це так звані **блакитний Воронець** та **червоний Гумор**, кольори які означають споконвічне прагнення свободи буковинців та готовність захищати жертвовно її.

Красоту природи та її багатства буковинці свято зберігали-захищали тому що це були і є Божі Дари для їхнього життя-буття. А по-святому зберігати це означає затримувати постійно гармонійне функціонування як складників природи, так і міжлюдських відносин. Дотримуватись цього допомогли їм їхні предківські звичаї та обрядодіяння, які поєднують оба напрямки.

Одним із таких прадавніх традицій українського роду, і не тільки, є **писанкарство**. Вписується воно у споконвічне прагнення людини налагодити добрі стосунки з природними силами, які впливають безпосередньо на врожайність землі, на добробут людини, на продовження її роду.

Спостерігаючи як з мертвого назовні яйця, за умовою теплоти птаха-квочки, народжується живе пташеня, а це навесні, коли відроджується замертвіла зимою природа, людина впізнала одну із основних таїн життя: **теплоту**. Тому що природі цю життєдайну теплоту і світло водночас, надає сонце, обожнення природного світила стало чи не першим кроком до створення пантеону божеств, котрих потрібно вшановувати доброю думкою, добрим словом та добрим ділом. **Писанка** стала одним із головних атрибутів свят вшанування відродження життя у природі, продовження роду та гармонійного існування Всесвіту.

Сучава 19.04 – 09.05. 2021

Для українців писанка є символом життя, добра, любові та надії, є магічний оберіг нації, а символіка розписаних фігур складає своєрідну філософію життя, яко складник національної культури.

Мені пощастило зустрінути недавно, в рамках традиційного заходу, організованого Сучавською Повітовою Радою, Культурним Центром «Буковина» та Мерією міста, а саме **Пасхального ярмарку народних майстрів** у м. Сучаві, улаштованого на еспланаді біля Дому Культури, одну із відомих майстринь писанкарства на Буковині, **пані Орису Левчук**. Вона представляє зону міста Радівці, але побачивши на кокарді прізвище українського походження, привітав її словами: **Добрий день! Говорите по-українськи?** Вона усміхнулась і відповіла щиро: **Так!**

Я попросив, а пані погодилась на розмову про писанки та їхні розписи.

Репортер: Насамперед, годиться, щоб читачі УВ дізнались про те, хто Ви такі, ким працюєте та звідки талант і любов до писанкарства.

Орися Левчук: Родом я із села Молдовиці, вийшла заміж і мешкаю вже тридцять років у м. Радівцях. За фахом я інженер з технології будови машин, але працюю викладачем технічних предметів у Технічному колегіумі міста. Талант до писанкарства пробудився у дитячих роках, коли бабуся і мати розписували писанки у передвеликодній період. Божий дар водив досить впевнено мою руку по прямих, ламаних та хвилястих лініях, родичі сказали, що в мене хороші руки до цього, а я так захопилась, що і понині це мені наповнює душу добротою, любов'ю та надією на світ як писанка.

Реп.: Скажіть, будь-ласка, як і коли Ваша здібність стала визнаватись?

О.Л.: Це вже кілька десятків літ тому, був тоді головою СУРу Степан Ткачук, який часто цікавився майстерністю українців-гуцулів до писанкарства, відвідував виставки писанок, головно у школах, і на одній із них ми познайомились, виставки поширились на повітовий рівень, мене почали запрошувати музеї народного мистецтва Сучави, Радівців, Гура-Гуморулуй та інші, а

вже кілька років підряд беру участь і в Пасхальному ярмарку м. Сучави.

Реп.: Наближилось до Ваших чарівних писанок. Я бачу різні фони, на яких розмальовуєте форми. Колір фону має певне значення?

О.Л.: Так. Найдавнішим вважається червоний колір, який символізує любов, добро, щастя, радість. Наприклад, дівчина, щоб виразити свою любов до коханого, дарує йому писанку, виписану тільки на червоному фоні. Жовтий колір символізує сонце, теплоту, врожайність. Блакитний – небесний простір, здоров'я, свободу. Коричневий – землю, роботи для її родючості. Зелений – весну, відродження життя. Чорний – весну, оранину, тайну життя, продовження буття після смерті, а чорне з білим – вшанування усопших сім'ї. І всі ці кольори народні майстрині виготовляли з різної рослинності, пелюсток квітів та з кори різних дерев.

Реп.: Цікаво. А яка різниця між крашанками або галунками та писанками?

О.Л.: Велика. Крашанки та галунки виготовляють з варених яєць і споживають їх, а писанки, що мають певні знаки-символи, містять магічну силу і їх використовують для зізнання в любові, для примирення, викли-

кання родючості, продовження роду, отримання тілесної краси, запобігання від лиха, вони порожні і зберігаються на довгі роки.

Реп.: Ось як! Мені цікаво було б почути ваше пояснення щодо ритуалу чокання писанок, коли родина сідає за стіл після повернення з освячення паски на Великдень.

О.Л.: Мене вчили, що це обрядодіяння означає розговіння, тобто кінець великоднього посту.

Реп.: Я десь прочитав, що у дохристиянських віруваннях це ритуал продовження роду, сім'я викликає-напрошує у Всевишнього новонародження, подібно як курятко надочує яйце, щоб вийти у живий світ, і бажає, щоб був ще вродливий/вродлива як писанка.

О.Л.: Це для мене цікавинка. Бачите, Ісус Христос каже у Святому Письмі, що прийшов доповнити віру в Бога-Отця, а не змінити. Як правильно б було вести релігійне вчення, зберігати звичаї, обряди у баченні доповнення їхнього значення.

Реп.: Тоді повернемось до значення оцих знаків-символів, яких бачу на Ваших писанках і просто зачарований ними. Чого вони нас навчають?

О.Л.: Навчають що хрестик, сваста або ламаний хрест, коло, восмираменна зірка, триніг, птах – це символи Сонця, оберіг всього живого на нашій землі. Ромби, квадрати, трикутники, шестикутні зірки (по два трикутники нахрест), гребінці, грабельки – викликають родючість. Гілки-сосонки, безконечник або кривулька, або

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Продовження на 9 стор.)

Ще від першої своєї появи у 1998 році у курортному місті Гура Гуморулуй Сучавського повіту Великодній Торг став звісним не тільки серед мешканців цього міста, але й в повіті і серед туристів – багато з них закордонних, – які щорічно відвідують мальовничі, наповнені історією буковинські околиці. А це привело до того, що він став традиційним, щорічним, дійшовши цього року до XXII-го випуску. Нормально, цього року мав відбутися XXIII-й випуск, але минулого року, через санітарні умови, спричинені коронавірусною пандемією і внаслідок стану тривоги встановленим в цілій державі румунським урядом, Великодній торг не відбувся, зате відбувся цього року в нових умовах, але все ж таки додержуючись встановлених санітарних норм боротьби з пандемією.

Якщо минулими роками торг відбувався в приміщенні міського музею, то цього року він відбувся на центральній міській площі імені Стефана Великого перед собором Народження Богородиці.

Організований Мерією міста Гура Гуморулуй та місцевим Музеем Народних Звичаїв Буковини, Великодній Торг щорічно відбувається кожного вівторка, на тиждень перед православною Шутковою неділею. Цього року такий день припав на 20 квітня. Хоч вже був майже кінець місяця, коли звичайно сонячна, гарна погода, природа зелена, повна квітів – звідки і сама його назва – то цього року було не так. Тієї днини небо було похмуре, покрите темними хмарами, з яких падав дрібний дощ, змішаний із холодним і пронизливим вітром, що віяв із ще частинно засніжених навколишніх гір.

Через ці несприятливі умови число учасників і відвідувачів торгу було набагато менше, ніж поперед-

Гура Гуморулуй – Великодній Торг Враження

німи роками. Помимо цього, торг відбувся успішно.

Як постійний відвідувач цього торгу, всупереч несприятливим умовам, я пішов його відвідати. Взявши, як звичайно, із собою фотоапарат і блокнот для записування.

На площі знаходилось досить багато наметів учасників – творців – майстрів із виробами – писанками, із вирізьбленого дерева, вишивками, народними строями, гончарством і т.д. Зайшов до першого найближчого намету, а тут до мене всміхаються вже давно знайомі писанкарки Родіка Феркал, Анна Харюк із донькою Марією Мірелою Русу, перші дві із Палтіну, а третя із Доротеї. Привітались, а вони кажуть: «А ми якраз думали чи ви прийдете і цим разом, чи ні, адже із цієї пандемією, із такою погодою люди воліють сидіти дома. Як добре, що побачилися». І справді, радість нашого побачення була взаємною. Побалакали, пожартували і сфотографувались.

Заходжу до іншого намету, а тут знову радіють нашій зустрічі також давно знайомі писанкарки, цим разом із Рвдівців – Марія Зініч, Орися Левчук та Анкуца Фундюк. Недалеко, під іншим наметом, заходжу Марію Горбан із Ульми. Перед нею багато писанок із різноманітними моделями, специфічними тій зоні. Розмовляємо, згадуємо попередні зустрічі.

Продовжую відвідувати намети. В них знову застаю давно знайомих писанкарок: Ауріку Анич, Екатерину Савчук, Аліну Шестун, Елену і Маг-

далену Верегу, Паулу і Елену Бухало, Ніколету і Марію Семкою. Вони всі з Палтіну, громада Ватра Молдовицей. Всюди радо вітаємося, обмінюємося враженнями і спогадами.

Також із Палтіну, в іншому наметі, – знайома нашим читачам писанкарка Філотей Драмич разом із своєю дев'ятилітньою внучкою Теодорою. Бабка, ветеранка, гордиться що внучка, захоплена писанкарським мистецтвом і є вигляди, що коли підросте, стане і вона майстринею, як її бабка.

Інші намети – інші знайомі: Віолета Палагійчук і Ана Балан із Демакуші – Молдовиця, Міноріка Кондря із Дорна Кандрень, Вікторія Кондря і Елена Тодашка із Пояна Стампей. У сусідстві Крістіна Ніга і Флорентіна Пітікар та Аурелія Чуверка із Палтіну. І щоб приємність була ще більшою, у сусіднім наметі застаю – також із Палтіну – знайомих писанкарок Петронелу Ясиновську із донькою Андреєю і Вірджінію Чорней. Андрея Ясиновська – близниця із братом Андреем – навчилася писанкарською мистецтва від мами і почала свою діяльність ще з дитинства разом з мамою і братом, котрий якийсь час також був захоплений цим, вже брали участь у цьому торгу. Тепер беруть участь послідовно тільки вони обидві, брат вже захоплений іншими, «чоловічими» заняттями. Коли почала свою діяльність і участь на торгу – а відтоді минуло більше як десять років, Андрея ще була дівчинкою, а тепер вже панночка і в деякій мірі можна її також

Молоденька Теодора Драмич
із Палтіну

назвати ветераном. Її артистичний талант підтверджує переконання, що вона стане правдивою майстринею писанкарства.

Як і минулими роками, так і цим разом, на торгу переважали писанкарки з гуцульських місцевостей, де це майстерство є традиційне і передається від одного покоління до другого. Окрім вищезгаданих майстринь, цим разом було і декілька нових учасниць, між ними і Віоріка Петрован із Гура Гуморулуй та Марія Билба Джорджеску і Чечілія Ністор із Рогожешт – сусіднього Ботошанського повіту. Не можна не згадати і присутність звісного майстра гончара Дмитра Пашканюка із Марджіні, який також послідовно є учасником цього торгу.

Разом із читачами часопису, ми прилучуємося до загального бажання і сподіваємося на кращі часи, без пандемії, коли і традиційний Великодній Торг відбуватиметься у більш сприятливих умовах.

Ярема ОНИЩУК

Фото автора

Феркал Родіка, Харюк Ана із Палтіну і Русу Марія – Мірела із Доротеї

Чорней Вірджінія, Ясиновські Петронела і Андрея із Палтіну

Горбан Марія із Ульми

Буковинський Пасхальний ярмарок народних митців

(Продовження з 8 стор.)

циганська вулиця – забезпечують вічне життя. Дерево, вазон, міст, дорога – це поєднання трьох світів: живого, духів предків та Божественного. Спіраль, завиток, кінь, олень – символи життєвої людської сили, енергії. Божа ручка, рукавичка, пальці, качині лапки – викликають Боже заступництво. Птах – шана усопших. Серце, квіти, виноградна лоза – викликають любов, примирення, доброти. Ягнятко, Ісус на хресті – визначають силу жертвування во ім'я Правди.

Реп.: Знаменито. Це насправді ціла філософія життя, кодекс добрих стосунків людини з природою/Богом та людини з людиною. А бачу

тут особливу писанку, зовсім не подібну до інших – на чорному фоні кольорові краплинки. Що знаменує вона?

О.Л.: Це релятивно нова символіка, що сугерує сумно-радісні сльози Мати Богоро-

диці. Але може бути і дуже давній символ засіяння зерном весняної оранини. І одне тлумачення, і друге мають сильне значення: Перше вселяє ідею, що Правда, хоч розіп'ята злонаміреним людом, воскресне і засвітить новим світлом Божого порядку і любові, а друге викликає родючість землі, без якої здорового і щасливого життя не існує.

А якщо Вам так сподобалась ця писанка, то ось я дарую її вашій сім'ї, щоб зустрінули Великдень здорові і щасливі!

*

Цей жест мене схвилював так сильно, що навіть не пам'ятаю які слова підібрав для щирої подяки, але глибоко сердечно побажав пані Орисі Божого заступництва, творчого світла у писанкарстві, сімейної радості, душевної краси, яка б породжувала надалі такі чудові писанки.

ВЛАД ДРАКУЛЯ ВОДЕ ТА ХОРОБРІ КОЧОВИКИ

Михайло ГАФІЯ ТРАЙСТА

***

Один з тих, які зрадили Влада Дракулю, був і боярин Алдя. Хоча він не втік і присяг бути вірним воєводі, але написав скаргу до Оттоманської Світлої Порти, що бояри не згідні з таким господарем, тому бажають іншого – воєводу Дана!

Чекаючи відповіді, боярин не знаходив спокою. На гостини, які влаштовував воєвода, не приходив, а коли була боярська рада, сідав у один з куточків і навіть рота не відкривав. Але йому навіть і на думку не спадало, що скарга не попала до рук султана, а до великого візира, який дружив з Дракулею ще з дитинства.

Однієї неділі, коли воєвода приймав послів з Лемберга, запросив усіх боярів на обід. Слуги накрили стіл на подвір'ю, в якому височіли на палях трупи мертвих бояр. Всіх огорнув страх, тільки Влад Дракуля був веселим, їв та пив не зважаючи на трупи бояр, ні на сморід, який розносився подвір'ям.

Гостям не йлося в таких умовах, одні попивали, інші вдавали що плямкають, а бідолаха Алдя аж носу хусткою закрив.

– Навіщо ти закриваєш носа?! – запитав його воєвода.

– Смердить!

– Від чого? – нібито здивувався Влад.

– Та від.... – вказав рукою на трупи бояр.

– Та вони там, високо, – посміхнувся Дракуля.

– Так, але весь сморід іде вниз і розноситься по подвір'ю, – відповів Алдя.

– Гей, кати! – гукнув Влад Дракуля. – Ану принесіть найвищу палю і посадить боярина Алдю на неї, щоб був на висоті, бо йому смердять трупи зрадників!

– На палю?! – запитав переляканий Алдя. – За що?

– За зраду, боярине! За зраду, яка буде тобі смердити і на тому світі.

***

Побачивши Магомед, як стоять справи з господарем Мунтенії, покликав до себе грека Катоволіна, який зрікся християнської віри, і післав його до Влада Дракулі.

– Своїми ти хитрощами уловиш його, щоб платив дань Світлій Порті.

– А якщо не умовлю? – запитав грек.

– Якщо не уловиш, тоді заманиш його у пастку, де буде чекати на нього Гамза зі своїми людьми. Лише так позбудемось оцього клятого гяура!

Даремно умовляв Катоволін воєводу, даремно нагадував, що той підданий Світлій Порті, даремно радив платити данину, бо Влад відповів йому, щоб переказав своєму Магомедові, що скоріше рак свисне, аніж він підкориться бусурманському султану.

– Ну, якщо не хочеш, твоя воля, я піду!

– Хай благословить Господь Бог твою дорогу.

– А може, ти виправиш мене до Дунаю, до Відину? – запитав Катоволін.

– Виправлю, чому би не виправити, – посміхнувся воєвода.

У Відіні на Влада чекав Гамза зі своїми душогубами, але турки не знали, що Дракулі відомі їхні всі плани, а Гамзових воїнів оточило мунтянське військо – чотири тисячі воїнів, чекаючи наказу, щоб напасти на ворога.

***

Турецьке військо пустошило Мунтянську землю, залишаючи за собою дим і попіл. Військо Влада Дракулі чекало наказу, щоб напасти на турка. Тільки табір кочовиків направлявся спокійно до обіцяної їм землі, сварячись та кулакуючись.

У своєму підземному чорному царстві Сарсаял Фонбіс Дияволенко радо потирив руки, мугикаючи пісеньку, його дружина Завістія Бісовіївна (Чортоморенко по-батькові) і собі раділа, бо її милий супруг обіцяв прогулянку по землі, тільки хай зачекає трішки, поки не знищить отого клятого Дракулю.

– Отож, милий, мабуть, мені вже збиратись у дорогу? – запитала чоловіка.

– Воно збиратись можна, але ще не пора, ще клятий воєвода носить голову на плечах, але незабаром позбудеться її.

– Ти забери його душу, не попусти, щоб святі забрали! – втрутилась у розмову його дочка Люципера Сарсаялівна.

– Та я вже здавна пантрюю за його душею, але він, клятий, побратався зі всіма святими, важко буде добратись до його душі!

– А хіба в тебе не залишилось жодного доброго друга поміж святими, який би допоміг тобі?

– Та хоч і залишилось, але хто з них погодиться допомогти мені – Сарсаялу Фонбісу Дияволенкові?!

– А ти підкупи їх, – порадила дочка батькові.

– Хіба таких підкупиш, і чим їх можна підкупити, сріблом, золотом?..

– Посадами. Пообіцяй їм посади міністрів у твоєму царстві!

– Воно можна поспробувати, але навряд чи вийде?

– Вийде, батеньку, вийде! Ти ж знаєш сам по собі...

– Може, б ти з самим Петром поговорив! Хіба ти забув, як він аж три рази від Христа відрікався?

– Що відрікався, то відрікався, але тепер ось – Райськими Воротами керує, навіщо йому іншої посади?

– Тоді поспробуй зі Хоמוю Невіруючим, пам'ятаєш, як на твою пораду в Христове Воскресіння не хотів повірити?

– До кінця повірив! І життя за Нього віддав.

– Ну, ну, не здавайся, батеньку, не здавайся!

– А я й не думаю, тільки шукаю спосіб, яким би підступити до його душі!

– Шукай, батеньку, шукай, ми допоможемо тобі, чи не так, матусю?

– Допоможемо, доцю, допоможемо. – зепевнила її Завістія Бісовіївна.

Традиційно і смачно

ПИРІГ НА КЕФІРІ З ФРУКТОВОЮ НАЧИНКОЮ

Ступінь складності – не складно.

Складові на форму 24-26 см:

200 мл кефіру або кислого молока (а можна потроху того й того, чи сметанки додати); 200 мл олії; 200 г цукру; 3 яйця; ¼ чайної ложки солі; дрібка ваніліну; 3 чайні ложки розпушувачу (12 г); 300-400 г борошна;

Для начинки: 5-7 яблук; пригорща вишень; 3-5 абрикосів; 50 г коричневого або й білого цукру; ¼ чайної ложки кориці (цінамону).

Спосіб приготування:

1. Приготуємо начинку. Яблука миємо, очищуємо від серцевини та шкірки, ріжемо невеличкими шматочками. Додаємо цукор, корицю та перемішуємо.

2. Вишні та абрикоси промиваємо, виділяємо кісточки. Абрикоси можна розрізати на половинки або і ще менші частинки. Вишні залишаємо цілими.

3. Форму вистеляємо пергаментом та змащуємо олією. Духовку розігріваємо до 180 градусів.

4. Готуємо тісто. Змішуємо у мисці кефір, олію, цукор, сіль та злегка збиваємо, щоб гарно перемішати складники. Додаємо яйця та ще трохи збиваємо - міксером достатньо з півхвилини на низькій швидкості.

5. Просіюємо борошно із розпушувачем та ваніліном. Додаємо його поступово і перемішуючи до попередньо розмішаних складників. Кількість використаної муки може відрізнятись, бо і мука і середовище є різними. Потрібно отримати тісто середньої густини: рідкіше, ніж зазвичай на кекси, та густіше, ніж на оладки.

6. Викладаємо половину тіста до форми. Трохи притрушуємо крохмалем, аби фруктовий сік не промочив тісто.

7. Не поспішаючи викладаємо начинку з фруктів, яку ви приготували. За цим переписом спочатку треба викласти порізані шматочки яблук, зверху посипати вишнями без кісточки та шматками абрикос. Але можете використати і ваші власні комбінації в залежності від смаку чи наявності. А можна використати всього лиш один вид фруктів чи ягід як начинку. Експериментувати у цьому випадку не заборонено.

8. Знов притрушуємо крохмалем фруктову начинку. Другу половину тіста викладаємо зверху і розрівнюємо. Посипаємо зверху цукром.

9. Ставимо пиріг до розігрітої духовки. Випікаємо упродовж 55 хвилин – 1 години, доки він стане високим, рум'яним та доки дерев'яна шпажка буде виходити з середини сухою.

10. Коли готовий пиріг трохи вихолоне в формі, перекладемо його на велику тарілку або тацю. Можна перед нарізкою притрусити цукровою пудрою. Смачного!

Ольга СЕНИШИН

Фото авторки

«Від Каріни Паскар, з повагою та радістю»

З повагою та радістю зберегла і я фотографію з вище поданим автографом, бо вона носить дуже приємні спогади про ті два десятиріччя, коли і в нашому містечку Онешти відбувалися культурні події з резонансом – національним та міжнародним. Мова йде про міжнародний фестиваль легкої музики для

дітей, віком 6-14 років «Ті АМО» між 1996-2015 рр. Для онештян то була особлива культурна подія. Тому ми не пропускали такі рідкісні нагоди насолоджуватися гарними спектаклями, які тривали три дні (два для конкурсу, а третій парадний). До Онешт прибували діти-конкуренти з багатьох країн, число яких доходило і до 15-ти. Таким чином, наш фестиваль згодом став визнаний важливим трампліном утвердження юних зірок легкої музики. Для мене і Павла стали особливим сюрпризом останні чотири випуски, коли нам пощастило почути в нашому будинку культури пісні, виконані українською мовою.

Під час XVII-го випуску нам вдалося познайомитися з 13-тирічною співачкою з України Каріною Паскар, з котрею (та її матір'ю) ми провели вечір у готелі, а на другий день супроводжували їх під час екскурсії для гостей до Сленік-Молдови. То була добра нагода дізнатися багато дечого про її рідне село Станівці (колишня румунська назва Станешти, за 40 км від Чернівців), про її любов до співу, з яким народилася (співала ще до шкільного віку, а в першому класі вже входила до гуртка, з яким була подана на ютюб. Знімалася також у великобюджетному фільмі «Христос воскрес» в 2011-му році). З дівчиною ми розмовляли по-українськи, але з мамою не зовсім, бо та відповідала чи то по-російськи, чи по-румунськи. Тому й часто просила пробачення і пояснювала, що під час шкільного навчання не було досить сприятливих умов для вивчення української. Тоді нам було подароване гарне фото юної співачки, зняте на сцені в Онештах. Це було 17 травня 2012 року.

На початку травня я натрапила на

фотографію і мене зацікавило дізнатися дещо про теперішню долю юної співачки. Тому подивилася на її гарні відео, де Каріна співає, як солістка, по-румунськи і по-українськи (наприклад, «Кривий танець»).

Відтоді минуло 9 років. Тепер Каріні 22 роки. В неї дуже гарна фігура і вона завжди елегантно одягнена. Минулого року було записане нею хвилююче відео з піснею «Мамо моя», яку склала сама Каріна, виконуючи її по-українськи та по-англійськи. Раджу прослухати і побачити, тому подаю кілька рядків: «Мамо моя, я щаслива, бо твоє я дитя, // Добра я, бо в мене твоя душа. // Поруч ти і кращий світ, // Ми за руки і в політ, мамо моя!//»

Згодом я захотіла ще більше дізнатися про неї, тому подивилася на її фейсбук. Здивувало мене те, що на першій сторінці знаходилося «Вільне слово», номер 11-12, якраз з місяця червня 2012 року, коли була опублікована саме ця фотографія на першій сторінці. (В тім номері була надрукована Павлова стаття про конкурентку з України («Ті АМО в Онештах») – з такими під фото словами: «Міні-місс України, відома молода співачка – українська румуночка Каріна ПАСКАР».

Звідси я змогла дізнатися, що будучи вже студенткою, Каріна продовжувала плекати свій талант до співу, брала участь в міжнародних фестивалях. В червні 2016 року відбувся Міжнародний фестиваль «Морська перла», в Болгарії. Участь в конкурсі взяли конкуренти з 6 країн: Болгарії, Республіки Молдови, Румунії, Білорусі, Польщі та України Каріна Паскар презентувала пісню «Ми за

мир». В номінації «Естрадний вокал – соло» Каріна посіла 2 місце. За її словами «нагорода стала для мене мотивацією вдосконалити свої навички і приїхати сюди знову, щоб досягнути більших висот, а сам фестиваль «Морська перла» подарував багато нових знайомих з різних країн.»

Там я також дізналася, що героїня моїх пошуків закінчила Юридичний факультет при Національній Чернівецькій Універ-

ситеті імені Юрія Федьковича, по спеціальності міжнародне право.

Нарешті закортіло довідатися більше і про повсякденне життя Каріни. Так я натрапила на її блог, де прочитала багато дечого цікаво, наприклад: «Відвідую міжнародну науково-практичну конференцію «Етичні та соціальні аспекти державного управління та права» в ролі перекладача поряд з Адіелом Руснаком. Мала честь перекласти виступи консула Румунії в Чернівцях Едмона Неагое і радника генерального прокурора Румунії Овідіу Предеску. З нетерпінням чекаю другого дня конференції, що відбудеться в Сучавському університеті.» Далі читаю, що Каріна досить часто перебуває в нашій країні: «Пасхальні свята пройшли чудово – поруч з рідними. (Ми не були разом цілий місяць через моє перебування Румунії, проте розлука зближує людей.)»

Нагода для таких перебувань з'явилася тоді, коли в лютому 2017 року Каріна включилася в популярну та дуже престижну міжнародну програму студентських обмінів «Ерасмус». Першим обраним містом стали Яси, так що весняний семестр вона провела в Румунії. Про таку особливу подію у своєму молодому житті Каріна дуже гарно написала в блозі: «Отже, найбільша новина, яка є в моєму житті мов руйнівна куля, але в хорошому сенсі цього слова (уявіть собі, що вона залишає яскраві кольори на стінах) є те, що я стала Ерасмусцем (студенткою Erasmus+). Другу частину цього навчального року я проведу в Ясах, Румунія. Зараз я вчуся в університеті Александру Іоан Куза, юридичний факуль-

Валерія ШОВКАЛЮК
Фото авторки

(Продовження на 12 стор.)

Національні символи України

Народ, який живе на своїй території, любить і шанує національні символи. Народи світу відрізняються одягом, традиціями, звичаями. Українці мають свої традиції, які шанують і зберігають. Це батьківська хата, материнська пісня, святий хліб, вишитий рушник, червона калина, верба, барвінок і писанка.

Кожна країна має свої державні та національні символи. У піснях і легендах, а також у обрядах та звичаях використовуються ці символи. Їх можна вважати скарбом українського народу.

Українці використовують народні символи у вишиванці, на сорочках, в оселях, а також у писанці.

Символи складають історію народу, відображають образ життя. Важко уявити такий народ, який не зберігає свою культуру, мистецтво, традиції, обереги. Але ми повинні дбати про історію наших предків і передати ці знання наступним поколінням.

Україну по всьому світу представляють золотий тризуб, синьо-жовтий прапор та державний гімн.

Знак тризуба понад тисячу років тому шанувався не тільки як символ племені, але і як магічний знак. Тризуби знаходяться у Києві на стінах церков, замків, палаців і на посуді.

Тому, після здобуття незалежності України, тризуб став її державним символом. Прапор України символізує пшеничний лан та синє небо. Чисте небо – це символ миру, а пшеничне поле – означає достаток. Прапор України складається з двох кольорів-синій і жовтий.

Синьо-жовтий прапор був символом боротьби за національні та соціальні права українського народу.

Український прапор вважається втіленням національної єдності, честі та гідності. Також кольори синьо-жовтого прапора це велика гармонія космосу, сонця та землі.

Український синьо-жовтий прапор походить із часів Галицько-Волинського князівства.

Гімни також виконувалися на честь богів та героїв, їх співали перед битвами війни. Але з часом гімни стали урочистими піснями.

Державним гімном України є пісня «Ще не вмерла Україна», слова Павла Чубинського, музику створив композитор Михайло Вербицький.

Українська хата – теж є символом України. Не можна уявити хату без вишитих рушників. Рушники вішали над вікнами, стелили на столі, але найкрасивішим рушник уважався для накривання ікон. Хто шанує свою рідну хату, шанує долю.

Калина – це символ життя, крові і вогню. Калина символізує материнство: кущ – це мати, а цвіт, ягідки – це діти. Народне слово каже: «Без верби і калини нема України». Калину можна порівняти із красою дівчини, кохання і вірності. Також нашу землю важко уявити без верби. Вона своїми коренями кріпить береги, очищає воду.

Тополя – це символ дівочої краси так само, як і людина не може жити самотійно, їй потрібно підтримка рідних друзів.

Вишиванка символізує духовне багатство, здоров'я і красу. Вишиванка передається з роду в рід.

Вінок – символ життя, долі, дівочства. Є частиною українського національного костюма.

Писанка це символ сонця, життя, любові і краси весняного відродження.

На писанці складається молитва про злагоду і мир між людьми. Писанка також є і символ воскресіння.

Коровай – ритуальний священний хліб, який має сонячну форму. Коровай – символ багатства. Весільний коровай це символ поєднання двох сімей.

Барвінок – символ життєвої сили, провісник весни. Барвінковий вінок використовують на похоронах, хрестинах, на святі врожаю і на весіллі.

Соняшник – це символ сонця, праці і достатку. Він символізує Батьківщину.

Наша земля, рідна хата, солов'їна мова, невмируща пісня, калина є нашою рідною Батьківщиною. Наші символи свідчать про багатий духовний світ народу і єднання його з природою. У символах відображені прагнення людей, їхня історія і традиції.

Подав Микола ДУТКА

«Від Каріни Паскар, з повагою та радістю»

(Продовження на 12 стор.)

тет. За ці чотири дні з моменту мого прибуття у мене вже є друзі з Франції, Марокко, Молдавії, Румунії, Білорусі, Іспанії, багато нових друзів з Грузії і України. Мені подобається спілкуватися з новими людьми, і тут у мене є, можливо, одна з найбільших можливостей зробити це. Приблизно тільки третя частина нашої розмови з друзями про навчання. Ми любимо говорити про культуру, національну кухню, вивчаємо базові іноземні слова, такі як Спасибі, Мене зветь і т.д.»

Так що мені цікаво було прочитати про студентську міжнародну вечірню, для якої моя знакомка приготувала в гуртожитку традиційні вареники з вишнями. Але найгарніше пише на культурні теми. Мені дуже сподобався розділ «Оглядова екскурсія по місту Яси», бо пригадалася колишня наша спільна екскурсія. Тоді гідом була я, а тепер я ніби знову побула в Ясах, але побачила їх вже очима досконалої інтелегентки Каріни. Для неї – це насамперед дуже чисте місто, однаково сучасне та історичне. Вона має великий хист для описування, а до цього додається її особливий талант знімати та коментувати фотографії. Тому її блог має більше знімок, ніж текстів. Першим культурним об'єктивом став Яський будинок театру, про який Каріна має дуже багато знань.

Другим важливим об'єктивом являється Палац культури. Про цей архітектурний шедевр не так словами можна зворушити душі, а образами. Тому тут подано найбільше прекрасних знімок, з яких дуже важко було вибрати лише одну.

Після Яс, «натхнена і щаслива», Каріна зрозуміла, що не варто зупинятися на досягнутому. Обравши австрійське місто Грац як наступну ціль, Каріна створила новий студентський прецедент для України і для себе. Далі в книзі її життя починаються все нові розділи: слідувало французьке місто Страсбург, а за ним престижний Нідерландський Університет в місті Гронінген, де студентка здобула ступінь бакалавра та магістра.

Про кожне з цих міст вона пише блог, гарно і переконливо, по-англійськи та по-українськи. Свідома, що навчання для студента дуже важливе, але воно не може займати весь його час, моя героїня завжди старається використовувати якомога більше всі ці благородні нагоди в її незвичайному студентському досвіді. Найголовний смисл блогів – це підбадьорюючий тон, спрямований не так на свого віртуального читача, як на а саму себе. Наведу лише маленьку довідку: «Поставити ціль і досягнути її – це успіх. Поїздка в Страсбург в ролі адвоката позивача (у фіктивній справі) надихнула мене на подальшу роботу над собою і підкорення нових висот. Висновок – завжди йти на зустріч викликам, адже воно того варте!»

Такі думки переконали мене, що про таких людей варто написати.

У моїх альбомах я знайшла багато фотографій із дитячого садочка, де я була вихователькою. Дуже любила і люблю дітей, вони для мене є найбільша радість, тому я дуже щаслива, що мала нагоду з ними працювати.

Спочатку я учителювала у селі Калинешти-Купаренку, працювала там 5 років, знайшла там добрих і гарних людей і дітей. Як почала з ними працювати, то моя душа і моє серце були лиш для дітей. Я навчала дітей говорити двомовно, бо село українське. Навчала їх співати, декламувати вірші, танцювати, а діти виходили на сцену сміливо і багато оплесків збирали. Там були перші мої роки вчителювання, а потім прийшла до Негостини, також

ДІТИ – РАДІСТЬ МОЯ

українське село, де ніколи не була виключена українська мова з школи. Я продовжувала і тут навчання двомовне, по-українськи і по-румунськи, і так пройшли 35 років. У Негостині я відчувалася як у себе дома, в Марицеї. Діти мене любили, бо і я їх дуже любила, ставала на коліна як говорила з ними, сідала на маленьке крісельце, так як і вони сиділи, щоб не була вища від них. Моя думка завжди звертається до

«моїх дітей», бо я так їх звала завжди, вони всі були мої і тепер, як зустрічаюся з ними, то всі мене величають і поважають. На фотографіях можна бачити, які гарні події відбувалися колись.

Наближається дитячий день, 1 Червня, а я пригадую як діти виходили на сцену і святкували разом з родичами. Діти наша гордість і надія, і тому нам потрібно їх любити і допомагати їм. Бажаю багато здоров'я, радості, успіхів у надії, що буде краще. Най Бог допомагає всім, многая літ, мої діточки, великі і малі.

Феліція ГРИГОРАШ,
Фото авторки

1 Червня – Міжнародний день захисту дітей

Уже традиційно 1 червня відзначається Міжнародний день захисту дітей — «International Day for Protection of Children» — прекрасне свято радості та надії.

Саме в дітях продовження роду людського й здійснення своїх мрій і сподівань на краще. Дорослі прагнуть, щоб діти зросли здоровими та радісними, прославляли свої родини і рідний край.

З історії Дня захисту дітей

Міжнародний день захисту дітей — це одне з найстаріших міжнародних свят. За однією із версій, у 1925 році Генеральний консул Китаю в Сан-Франциско зібрав групу китайських дітей-сиріт і влаштував для них святкування Дунань-у Цзе (Фестиваль човнів-граконів), яке якраз припало на 1-ше червня. Завдяки щасливому випадку цей день збігся із часом проведення «дитячої» конференції в Женеві.

Офіційне затвердження

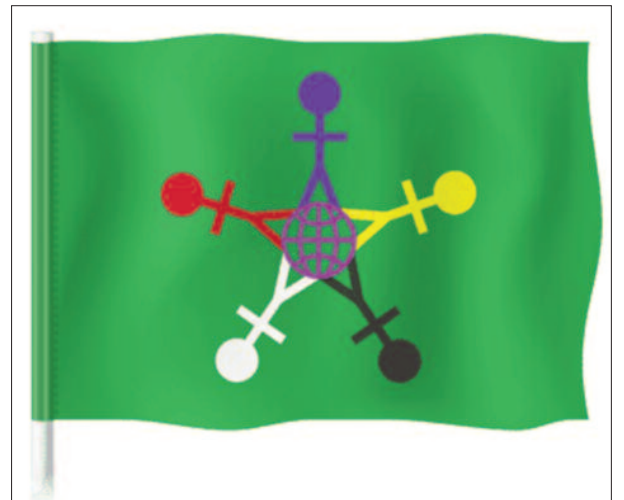
Рішення про відзначення Міжнародного дня захисту дітей саме першого червня прийняла Міжнародна демократична федерація жінок у листопаді 1949 року. Перший Міжнародний день захисту дітей було відзначено ще в 1950 році.

ООН підтримала ініціативу федерації та оголосила захист прав, здоров'я і життя дитини одним із пріоритетів у своїй діяльності.

Символ Міжнародного дня захисту дітей

У Міжнародного дня дітей є свій офіційний символ — прапор. На зеленому полотні, який символізує зростання та гармонію, навколо знака Землі розміщені фігурки — червона, жовта, синя, біла і чорна. Ці

людські фігурки символізують різноманітність і терпимість. Знак Землі, розміщений в центрі, — це символ нашого загального дому.

Кожна дитина має повне право бути захищеною, розвиватися й навчатися для кращого майбутнього. І сьогодні — це не лише веселе свято для самих дітей, а й нагадування суспільству про необхідність захищати права малечі, прагнути, щоб усі діти росли щасливими і в майбутньому стали хорошими батьками і громадянами своєї країни.

ТА ДО МЕНЕ, ЛЕГІНИКИ

Помірно

Українська народна пісня

***

Та до мене легіники,
До мене, до мене,
Та солодка ябліночка
Перед хати в мене.

Та солодка ябліночка,
І добре вродила,

Ще солодка дівчинонька
Попід ню ходила.

Та ходила по садочку
І яблучка рвала,
Котрі файні парубочки,
То лиш тим давала.

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

Діти – це наше майбутнє, наш сенс життя і наше щастя!

В День захисту дітей, вітаємо всіх маленьких мешканців планети зі святом і бажаємо радісних і світлих моментів, здійснення своїх мрій і сподівань на краще. Нехай їх дитинство буде яскравим, захоплюючим, сповненим любові, ласки та добра!

***

Сьогодні свято усіх дітей!
Сьогодні радісно, світліше,
Сьогодні яскраво і тепло,
Затишно, дуже добре.

Біляві й чорноброві.
Бо очі карі й сірі
У злагоді та мирі
Не плачуть, а сміються,
Що «дітками» зовуться.

***

Діти з долоньок
сонечко склали,
Щоб неодмінно
люди всі дружили,
Щоб це сонце
для людей сяяло,
У кожне віконце
в гості забігало.
Щоб було багато
у дітей іграшок,
Щоб не стріляли
дорослі з гармат,
Щоб припинилися
війни все на світі,
Щоб посміхалися,
а не гинули діти.

І в житті везіння,
Ви – вдячне
Нас продовження!

***

Перше червня – ваша втіха,
Бо цей день у всьому світі,
Приурочили нашим дітям!
Все навкруги у квітах,
Променів сонця багато –
На планеті Земля наші діти
Відзначають нині свято.

Сьогодні час для цукерок,
Машинок, ляльок і ракет.
Сьогодні час для гри,
Сьогодні усе для дітвори!

***

У світі всі малята –
І хлопчики й дівчата –
Повинні мати право

***

Дуже гарне свято
Завітає влітку.
Принесе всім радість,
Сонце, сміх і світло.

Бо на перше червня
Діток ми вітаєм –
Хлопчиків, дівчаток.
Щастя їм бажаєм!

Бо для них сьогодні
Все, що є на світі.
Головне, щоб були
Щасливі всі діти!

***

Милі діти,
Щастя квіточки!
Наші хлопчики
І дівчатка-дочки!
Вас ми плекаємо,
Ростимо, обожнюємо,
Як ви дорослішаєте –
Не помічаємо!
Ви – наша радість
І наші труднощі,
Так стає
Розумнішими і красивішими!
Ви наша гордість

Щасливими зростати.
В турботливій країні,
У люблячій родині
Мужнітимуть здорові.

***

Хай небо буде чистим, без хмаринок.
Хай сонечко лоскоче до нестями!
Нехай здоровими зростають діти
І хай щасливі будуть мами!
Ми бажаєм нині вам багато
З Днем захисту дітей,
Із вашим святом!

Кумок гумориста

ДИВО

Чула раз від баби Фрузі,
Що добре не чує.
Що в потоці негостинським
Старий чорт ночує.

Казала, що горять в нього
Величезні очі,
Що топить людей, безбожник
В дванадцятій ночі.

Не повірила я бабі,
Думала – це казка,
Бо саме таке брехала
І кума Параска...

Але, як мій почав сварку
Десь так, о дев'ятій,
Я побачила, що маю
Чорта в своїй хаті.

ЧЕМПІОН

Плющ є чемпіон великий –
Кажуть журналісти.
Він і двадцять мисок борщу
Може за раз з'їсти.

ПРИЧИНА

– Чула дуже смутну вістку.
Сказав мені Ганьо,
Що помер на тому тижні
Чоловік твій Саньо.

Тому й хочу запитати:
З якої причини,
Чом він не діждав, нещасний
Ні твоєї днини?

– Скажу тобі все, Ганнусю –
Не мав рака в крові,
Він в п'ятницю по обіді
Помер із любові.

Любив дуже він «сталінську»
В корчмаря Сілуя,
За те йому заспівали
Поми – Алілуя!

АРТИСТ

Носиш мішки, дрова носиш,
Я за це тебе вітаю,
Я поміг би тобі, Анко,
Але я на скрипці граю.

А оті, що щодня грають,
Що стараються вправляти,
Ті не сміють, моя Анко,
Навіть віник в руки взяти.

Треба пальці захищати,
Знаю це від пана Тенька,
Але, що тобі казати,
Як ти в музиці дуренька...

ПОМСТИВСЯ

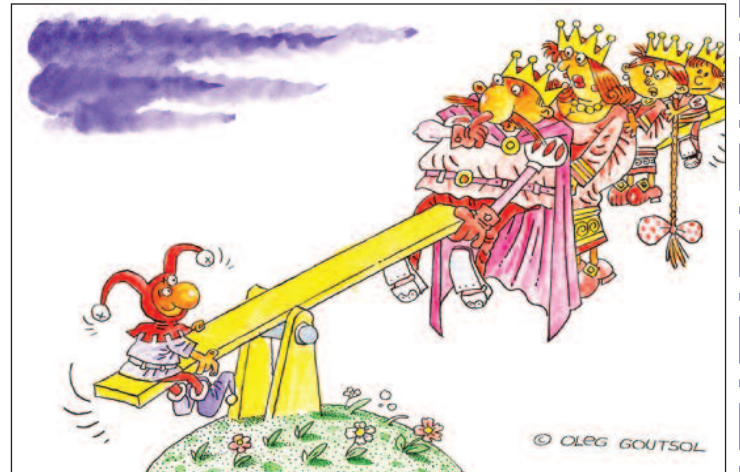
Вдарила мене раз жінка,
Я той удар не простив,
Я взяв кінські дві підкови
Й до чобіт її прибив.

НАЙКРАЩА ПОРАДА

– Запиталася Клавдіни
Смутненька Параска:
– Що робить, щоб знов відчутти
Коханого ласку?

Клавдіна все пережила,
Бід усяких знала.
І тому таку пораду
Парасочці дала:

– Як від нього хочеш ласки,
І щоб став хороший,
Позич в нього ти скоренько
Не меду, а гроші.

Аж тоді уже не буде
В тебе неспокою,
Бігатиме він, Парасю,
Щодня за тобою.

БУЛА В ЛІКАРЯ

– Була в лікаря, Семене,
Й щоб болів не знати,
Він порадив, аби світом
Взялась мандрувати.

Порадь, в який край податись
З села Негостини,
Може, вперше до Парижу,
Чи до Аргентини?

– Направимось ми найскоро
Удвох з дому цього,
Не до лікаря отого,
Але до другого.

Може, скаже той інакше –
Щоб не мандрувала,
Скаже певно, щоб мені ти
Більше не брехала...

Михайло ВОЛОЩУК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Радуга Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614